

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
POBOČKA V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1967

BRNO 1968

SLOVANSKÝ SÍDLIŠTNÍ OBJEKT NA MODRÉ U VELEHRADU

(okr. Uherské Hradiště)

ROBERT SNÁŠIL, Slovákcké muzeum, Uherské Hradiště

Při hloubení jámy pro uložení vodní nádrže při stavbě besídky v trati „Díly u Božího syna“ na návrší pod křižovatkou cest Staré Město—Velehrad—Modrá, podle speciální mapy ve čtverci 75 až 43, část B, byl dělníky zachycen a částečně porušen objekt. Na podkladě hlášení ředitele školy v Modré, M. Pachla, dostavil se 23. 10. 1967 na místo nálezu pracovník archeologického oddělení Slovákckého muzea v Uherském Hradišti.

Zahloubený objekt je umístěn svým středem 1 m od severozápadního rohu besídky, na mírném svahu přivráceném k západu. Je zapuštěn do žluté sprašové hlíny, která se objevuje pod 30—35 cm silnou vrstvou ornice. Objekt se jevil v hloubce 35—40 cm pod ornici. Je kotlovitě zahlouben do spraše a jeho stěny i dno jsou vypáleny tak, že tvoří vrstvu silnou celkem 7 cm. Z toho 4—5 cm vnější vrstvy tvoří žárem černě zbarvená, tvrdě vypálená spraš, která přechází do červené, místy nahnědle vypálené měkčí spodní vrstvy, silné 2—3 cm. Po obvodu je jáma nejlépe zachována do největší výšky (35 cm pod ornici) z jižní a západní části, nejméně z části východní. Vnější průměr je 100 cm, vnitřní 80 cm. Hloubka jámy od nejvýše zachovaného okraje je 45 cm. Tmavý hlinitý zásyp, který byl vybrán M. Pachlem, neobsahoval prý žádné nálezy.

Podle tvaru i úpravy jámy se dá soudit, že sloužila jako zásobnice, nejde-li o zbytek pece, nejspíš v pozdní mladohradištní době, nebo v období těsně následujícím (do konce 13. stol.).

Jáma je umístěna asi 40 m severně od základů velkomoravského kostela.¹ Při revizním výzkumu v letech 1953—1954 byla u severní stěny apsidy nalezena skupina mladohradištních střepů, které lze datovat k přelomu 11. a 12. století. Podle hrobových nálezů se u kostela přestalo pohřbívat během 1. poloviny 10. století. Podle falsa listiny Přemysla Otakara I. z r. 1202, jejíž obsah je však věcně správný, koupil moravský markrabě Vladislav Jindřich od litomyšlských premonstrátů jakýsi statek, který se rozkládal na pozemcích veligradských, a na němž stál kostel sv. Jana, již prázdný a pustý. V. Hrubý ztotožňuje velkomoravský kostel s kostelem uváděným v listině Přemysla Otakara I.² Pozůstatky statku se doposud nepodařilo archeologicky prokázat. Zda objevený objekt souvisí s časně středověkým osídlením, vztahujícím se ke statku, nelze za daných okolností a bez dalších datovaných sídlištních nálezů předpokládat.

Poznámky:

¹ V. Hrubý, V. Hochmanová, J. Pavelčík, Kostela pohřebiště z doby velkomoravské na Modré u Velehradu, ČMMŽ 40 1955, 42 n. J. Cibulka, Velkomoravský kostel v Modré u Velehradu. Praha 1958.

² V. Hrubý, Staré Město, velkomoravský Velehrad, Praha 1965, str. 94—97.

EIN SLAWISCHES SIEDLUNGSOBJEKT AUS MODRÁ BEI VELEHRAD

(Bez. Uherské Hradiště)

Bei Geländearbeiten, die mit der Vorbereitung zum Bau eines Altars in der Gemarkung Modrá (Bez. Uherské Hradiště) zusammenhingen, stieß man auf der Ortsflur „Díly u Božího syna“ auf ein eingetieftes Siedlungsobjekt von kesselförmiger Gestalt. Wände und Boden des in den Löss eingetieften Objekts waren stark verglüht und die 4—5 cm dicke obere Schicht bestand aus hart gebranntem schwärzlichem Löß, der untere, 2—3 cm dicke Teil der Schicht war weicher und von rötlicher, stellenweise bräunlicher Farbe. Der äußere Durchmesser beträgt etwa 100 cm, der innere 80 cm. Die größte erhaltene Tiefe mißt 45 cm. Nach Form und Herrichtung dürfen wir annehmen, daß dieses Objekt als Vorratsgrube in der jüngeren Burgwallzeit oder in der darauffolgenden Periode (bis zum Ausgang des 13. Jhs.) gedient hatte. Die Füllerde lieferte keinerlei Funde. Die Grube liegt etwa 40 m nördlich von den Fundamenten einer großmährischen Kirche (siehe Anm. 1—2).

ZÁCHRANNÝ VÝZKUM NA HRADIŠTI „LOUKA SV. PETRA“ U STRACHOTÍNA (okr. Břeclav)

BORIS NOVOTNÝ, AŠ ČSAV Brno

(Tab. 73—83)

V souvislosti se stavebně geologickým průzkumem, prováděným za účelem výstavby vodního díla „Nové Mlýny“ v oblasti Pavlovských vrchů, provedl Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1967

Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: Prof. dr. Josef Poulik, DrSc.
Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Řihovský
Překlady: Helena Plátková
Kresby: B. Ludíková, tab. 1—3 dr. B. Klima, tab. 8, 11—13 S. Ševčík
Na titulní obálce: Bronzový závěsek ze slovanského hradiska v Mikulčicích
Tiskem: Grafia, n. p., Brno, provozovna 04, Gottwaldova 21
Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejné
59/104/68.